

T. Razmus: „Norėčiau būti naudingas ir Belgijos Lietuvių Bendruomenei“

Kitoks požiūris ir žvilgsnis. Į pasaulio lietuvius – per fotoaparato objektyvą. Taip ilgą laiką gyveno LR užsienio reikalų ministerijoje dirbęs, šiuo metu Belgijoje gyvenantis pasaulio lietuvis Tomas Razmus. Jis pats savo darbą vadina unikaliu. O jo nuotraukas žmonės vertina kaip labai įspūdingas, jaudinančias. Kalbiname T. Razmų apie fotografo darbą, naują gyvenamąją vietą ir pokyčius jo gyvenime.

Dalytė KAZLAUSKAITĖ

PASAULIOLIETUVIS.LT

Tomai, esate žmogus, kuris pasaulio lietuvius stebi per fotoaparato objektyvą. Ilgą laiką dirbote LR užsienio reikalų ministerijos Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamente – fiksuodavote svarbiausias ministerijos, renginių, susitikimų akimirkas. Koks yra šis darbas? Ko jis Jus išmokė, kuo praturtino?

Darbas LR užsienio reikalų ministerijoje buvo labai įdomus ir dinamiškas. Fotografas turi labai jausti situaciją, turi likti nematomas, kartu būti greitas, atsirasti ten, kur vyks koks nors svarbus įvykis, turi numatyti kelis žingsnius į priekį. Teko fotografuoti oficialius prezidentų, karalių, užsienio delegacijų vizitus Lietuvoje. O išmokė labai daug: laiko planavimo, operatyvumo. Tai buvo unikali galimybė būti ten, kur šiaip sunkiai patektum. Teko lankytis Ukrainos Luhansko srityje, matyti gatvėmis važiuojančius tankus, kareivius, sugriautus namus,

išsigandusius žmones – tai buvo įspūdžiai ir emocijos, kurių net nuotraukos negali perteikti.

Beveik kasdienybe tapo ir svarbių susitikimų, užsienyje gyvenančių lietuvių, įvairių vizitų, projektų fiksavimas. Šiais metais užfiksavote Pasaulio Lietuvių Bendruomenės XVI Seimo dalyvius ir svečius. Kokie Jums atrodo pasaulio lietuviai per fotoaparato objektyvą?

Pasaulio lietuviai – tai po visa pasaulį išsibarstę mūsų sesės bei broliai. Teko lankytis Čikagoje ir fotografuoti didelę lietuvių bendruomenę. Mane sužavėjo, kad karta iš kartos perduodama ir puoselėjama lietuvybė, veikia šeštadieninės mokyklos, bažnyčioje vyksta mišios lietuvių kalba, veikia Balzeko lietuvių kultūros muziejus. Lietuvybė, kalba, kultūra yra vienijanti ir jungianti gija, kuri suburia skirtingo amžiaus, likimo lietuvius. Pasaulio lietuvis – tai tarsi Lietuvos ambasadorius, kalbantis apie Lietuvą, pasakojantis jos istoriją. Aš norėčiau tikėti, kad kiekvienas išvykęs savo gerais darbais ir žodžiais prisideda prie lietuvybės puoselėjimo. Ir tik išvykęs, būdamas svetur, gali visai naujai ir stipriau pajusti, kas tau yra Lietuva, kodėl ji svarbi. Matyti, kaip žmonės užmerkę akis uodžia lietuviškos juodos duonos kvapą. Mes esame maža tauta, todėl mums reikia mąstyti pozityviai,
tobulėti individualiai ir tokiu būdu mes būsime dideli ir stiprūs.

Ar jaučiatės prisidėjęs prie Lietuvai svarbios istorinės, dokumentinės medžiagos kūrimo?

Tikrai taip. Labai svarbu turėti savo nuotraukų ar videoarchyvą. Tai gali būti šeimos nuotraukų archyvas, ministerijos ar nacionalinis. Galbūt šiandien kokios nors nuotraukos atrodo nereikšmingos, bet po 100 metų jos įgauna unikalią vertę. Tai yra mūsų identitetas bei istorija. Nuotraukose lieka žmonių emocijos, unikalios akimirkos. Reikia tik išsaugoti, tinkamai dokumentuoti ir tai bus relikvija, kurią galima perduoti ateities kartoms.

Šiuo metu Jūsų namai – Briuselis, Belgija. Kaip galėtumėte apibūdinti pasikeitusį savo gyvenimą?

Pasikeitimai gyvenime yra geras dalykas, ne viską iš karto gali tinkamai įvertinti, bet laikui bėgant suvoki, kad tai suteikia gyvybingumo ir įpučia naujų minčių. O Briuselis yra didelis ir įdomus miestas, čia yra didelė lietuvių bendruomenė, veikia trys Lietuvos atstovybės.

T. Razmus su užsienio reikalų ministru L. Linkevičiumi. Berto Venckaičio nuotr.

Ar tęsiate ministerijoje pradėtus darbus? Matėme, kad kaip tik neseniai užfiksavote rašytojos Rūtos Šepetys romano „Tarp pilkų debesų“ motyvais sukurto filmo europinę premjerą.

Taip, tęsiu tam tikrus darbus, norisi prisidėti prie viešinimo projektų, atspindėti, užfiksuoti tam tikrus įvykius, kurie vyksta Briuselyje. Čia dažnai lankosi mūsų vyriausybės ministrai, vyksta posėdžiai, konferencijos. Aktyviai veikia mūsų ambasada, daug kultūrinių ir politinių susitikimų.

„Lietuva ES“ – dar vienas Jūsų kuriamas projektas. Klausinėjote Lietuvoje ir pasaulyje gyvenančių lietuvių apie tai, ką jiems reiškia Europos Sąjunga. Koks įsimintiniausias atsakymas?

Tai projektas, kuri vykdo URM Europos Sąjungos departamentas. Projektas vadinasi „Mano Europa“, jo tikslas – skleisti gerąja patirtį apie Europą, kalbėti apie galimybes, kurias mums suteikia Europa. Tai ilgalaikis projektas, įvairiuose Lietuvos miestuose vyksta diskusijos, įtraukiamos bendruomenės. Mums jau tapo įprasta, kad galime keliauti be sienų, veikia pigus tarptautinis ryšis, galime mokytis Europos universitetuose. Europa yra tapusi vieninga erdve, kurioje esame lygiateisiai partneriai. O kalbinti žmonės Europą apibūdino kaip savo namus, kaip naujas galimybes, įvairovę, kažką, kas gali praturtinti, kaip meno ir kultūros lobyną. Visą informaciją galima rasti facebook paskyroje „Lietuva ES“.

Ką Europos Sąjunga reiškia Jums pačiam?

Man Europa yra galimybės ir laisvė. Tai, kuo mes šiandien galime džiaugtis ir kuo negalėjo naudotis mūsų tėvai. Man yra tekę mokytis Briuselio karališkoje menų akademijoje, tai buvo puiki galimybė pamatyti kitokią ugdymo sistemą, pasisemti patirties, rasti naujų draugų. Europa yra labai įvairi ir skirtinga. Tai vieta, kur gali laisvai keliauti, stebėti žmones, papročius ir išplėsti savo pasaulėžiūrą. Laisvė yra labai didelė vertybė, ją reikia gerai suvokti, dėl jos kovoti ir stengtis išsaugoti.

Lietuviai Belgijoje. Ar jau teko jų sutikti, o gal net prisijungti prie čia gyvenančių lietuvių vykdomos veiklos?

Taip, truputi jau teko. Lietuviai čia labai aktyvūs. Briuselyje daugelis neseniai atvykusiųjų dirba Europos institucijoje, tarptautinėse organizacijose. Kas savaitę vyksta lietuvių susitikimai, aktyvi bendruomenės veikla, rengiami keliautojų klubo žygiai, veikia „Lietuviška kavinė“, debatų klubas, krepšinio komanda, kultūros centras ir pan. Kasmet vyksta „Benenelux“ sporto varžybos, kurios kelioms dienoms suburia lietuvius iš Liuksemburgo, Belgijos ir Olandijos.

Kokie Jūsų ir Lietuvos ateities planai?

Norėčiau tęsti pradėtus darbus, būti naudingas lietuvių bendruomenei. Manau, atsiras naujų minčių ir įdomių projektų. Briuselis yra savotiškas Europos centras, tai vieta, kur gali gauti daug naudingos patirties ir ją vėliau pritaikyti Lietuvoje.

Dėkoju už pokalbį.

Interviu spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2018 m. lapkričio numeryje 11/571.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS